

den indenlandske lovgiver yder en beskyttelse, som er fastsat for herkomstbetegnelser, til benævnelser, som på

det tidspunkt, hvor denne beskyttelse ydes, blot har karakter af artsbenævnelser.

I sag 12/74

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, repræsenteret af sin juridiske rådgiver Heinrich Matthies som befuldmægtiget, bestået af Peter Ulmer, advokat i Hamborg, med valgt adresse i Luxembourg hos sin juridiske rådgiver Pierre Lamoureux, 4, boulevard Royal,

sagsøger

mod

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND, repræsenteret af professor Thomas Oppermann, universitetet i Tübingen, med valgt adresse i Luxembourg hos Forbundsrepublikken Tysklands ambassade, 20-22, avenue Emile Reuter,

sagsøgt

angående en konstatering af, at Forbundsrepublikken Tyskland ved at forbeholde betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion og betegnelsen »Prädikatssekt« for vin, som er produceret i landet på basis af en bestemt mindsteandel af indenlandske druer, har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktaten, navnlig vedrørende forbudet mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative importrestriktioner,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene J. Mertens de Wilmars og Mackenzie Stuart, dommerne A. M. Donner, R. Monaco (refererende), P. Pescatore, H. Kutscher og M. Sørensen,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og de af parterne under skriftvekslingen fremsatte anbringender kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

1. Den tyske vinlov (»Weingesetz«) af 14. juli 1971 (Bundesgesetzblatt, I, nr. 63 af 16. juli 1971) og gennemførelsesforordningen vedrørende mousserende vine og brændevin af vin af 15. juli 1971 (BGBl., I, nr. 64 af 17. juli 1971) bestemmer bl.a.:

a) vedrørende *mousserende vine*:

- benævnelsen »Sekt« kan kun betegne en *udenlandsk* mousserende vin, som svarer til de kvalitetskrav, der opstilles i § 3 i gennemførelsesforordningen »mousserende vine — brændevin af vin«, og kan ikke anvendes på udenlandske kvalitetsvine, medmindre tysk er det officielle sprog i hele produktionslandet (§ 8 i den nævnte forordning). I henhold til § 26, stk. 3 i vinloven *kan* den nævnte betegnelse i øvrigt knyttes til den betingelse, at den mousserende vin produceres på basis af en mindsteandel af indenlandske druer;
- benævnelsen »Prädikatssekt« kan kun betegne en indenlandsk mousserende vin, der opfylder de ovenfor nævnte betingelser og har et mindsteindhold af 60 % indenlandske druer;

b) vedrørende *brændevin af vin*:

- benævnelsen »Weinbrand« kan kun benyttes for produkter, som har ret til benævnelsen »Qualitätsbranntwein aus Wein«, og kun såfremt tysk er det officielle sprog i hele produktionslandet (vinlovens § 44).

Vinloven og den ovenfor nævnte forordning bestemmer vedrørende udenlandske mousserende vine og brændevine af vin, bortset fra dem, som kommer fra lande, hvor tysk er det officielle sprog, at de betegnelser, der kan finde anvendelse — alt efter deres kvalitet — er henholdsvis »Schaumwein« eller »Qualitätsschaumwein«, »Branntwein aus Wein« og »Qualitätsbranntwein aus Wein«.

Vel brev af 27. juli 1971 har Forbundsrepublikken Tyskland tilsendt Kommissionen den nævnte lovtæst samt de tre gennemførelsesforordninger, herunder den, der vedrører de mousserende vine og brændevinene af vin.

Kommissionen har tidligere anfægtet en anden vinlov, vinloven af 1969, hvis ikrafttræden, der skulle være sket den 20. juli 1971, aldrig fandt sted. Vinloven af 1971, der er blevet vedtaget i henhold til Rådets forordninger nr. 816/70 og 817/70 af 28. april 1970 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212; org. ref. JO 1970, nr. L 99), var netop beregnet på at erstatte loven af 1969. Da kun bestemmelserne vedrørende »Weinbrand« er blevet gentaget uden ændringer i 1971-loven, har Kommissionen ment det var nødvendigt påny at indlede undersøgelsesproceduren i henhold til traktatens artikel 169, stk. 1 på grundlag af de ny tekster.

Kommissionen indledte ved brev af 12. juni 1972 denne procedure, ved hvis afslutning den konkluderede, at de pågældende betegnelser udgør foranstaltninger

med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner i henhold til traktatens artikler 30 ff.

Efter at forbundsregeringen havde forelagt sine bemærkninger i brev af 27. november 1972, tilsendte Kommissionen den den 25. oktober 1973 en begrundet udtalelse af 18. oktober 1973 vedrørende de bestemmelser i den anfægtede forordning, der omhandlede betegnelserne »Sekt«, »Prädikatssekt« og »Weinbrand«, og opfordrede regeringen til at indstille de påpegede overtrædelser. En anden begrundet udtalelse blev samtidig afgivet om andre bestemmelser i den nye vinlovgivning.

Ved telex af 30. november 1973 erklærede den tyske regering, at den opretholdt sin opfattelse, idet den understregede, at de pågældende betegnelser ikke stred mod fællesskabsretlige regler.

Den 21. februar 1974 anlagde Kommissionen den foreliggende sag i henhold til traktatens artikel 169, stk. 2.

2. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede de mundtlige forhandlinger uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstand:

»Det konstateres, at Forbundsrepublikken Tyskland har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktaten, navnlig dennes artikel 30, samt artikel 12, stk. 2, litra b i Rådets forordning EØF nr. 816/70 af 18. april 1970, ved at forbeholde betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion og betegnelsen »Prädikatssekt« for vine, som er produceret i landet på basis af en bestemt mindsteandel af indenlandske druer, sagsøgte dømmes til at bære omkostningerne«.

Sagsøgte nedlægger følgende påstand:

»Sagsøgte frifindes, sagsøgeren dømmes til at bære sagens omkostninger.«

III — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender

Kommissionen hævder, at den tyske regering, når den forbeholder artsbetegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion, ad lovgivningsvejen har villet omdanne disse betegnelser til indirekte angivelser af oprindelsen. Dette forsøg indebærer anvendelse af »foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner« og er følgelig i strid med traktatens bestemmelser om varernes frie bevægelighed samt med forordningerne nr. 816/70 og nr. 817/70 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212; org. ref. JO nr. L 99).

For så vidt angår handelen med tredjelande krænker disse foranstaltninger artikel 12, stk. 2, litra b i forordning nr. 816/70. Kommissionen understreger i sin replik, at klagepunktet om overtrædelse af den nævnte artikel, da denne forordnings anvendelsesområde ikke omfatter brændevin, nødvendigvis alene vedrører de mousserende vine.

Til understøttelse af dette klagepunkt gør den følgende gældende:

1. Lovgivningsmæssig regulering af beskyttede oplysninger om oprindelse er fremmed for det tyske retssystem. I det mindste bør de tyske retter i de tilfælde, hvor der foreligger indirekte herkomstbetegnelser, afgøre, om de pågældende betegnelser i fagkredse fortolkes som herkomstbetegnelser, og om denne opfattelse bør beskyttes, fordi den er begrundet i betragtninger om produktets kvalitet.

2. Begrebet foranstaltninger med tilsvarende virkning omfatter »foranstaltninger, som udgør en hindring for den import, der uden disse foranstaltninger

ville have kunnet finde sted, herunder dem, der gør importen mere vanskelig eller byrdefuld end afsætningen af indenlandske varer« (artikel 2, stk. 1 i forordning 70/50/EØF af 22. december 1969, EFT-specialudgave, 1970 (I), s. 10; org. ref. JO 1970, nr. L 13), og omfatter ligeledes de foranstaltninger, der begunstiger de indenlandske varer. En foranstaltning med tilsvarende virkning er i øvrigt i henhold til det princip, der er udtrykt i artikel 33, stk. 4 vedrørende kontingenter, forbudt fra det øjeblik, den er »egnet« til at påvirke importen, uden at det er nødvendigt at undersøge, om den virkelig har restriktive virkninger.

3. I det foreliggende tilfælde bliver importen vanskeliggjort, og de indenlandske varer begunstiges, navnlig fordi de importerede produkter ikke længere har ret til på det tyske marked at støtte sig til de betegnelser, der er kendte og særlig attraktive, som »Sekt« og »Weinbrand«, men er tvunget til at benytte nye betegnelser, som forbrugeren ikke kender. Den ulempe, der således påføres de udenlandske producenter, er udtryk for en forskelsbehandling til skade for disse og er uforenelig med traktaten.

Denne analyse er i øvrigt bekræftet af eksportbedømmelsen vedrørende den ny ordning — i den form den havde ifølge udkastet af 1967 — og af erklæringen fra »Deutsche Vereinigung für gewerblichen Rechtsschutz und Urheberrecht« af 12. september 1967, som var stilet til formanden for forbundsdagen. På baggrund af denne stillingtagen synes det ikke nødvendigt at gribe til opinionsundersøgelser for at afgøre, om betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« efter fagfolks fornemmelse virkelig har en værdi som indirekte herkomstbetegnelser.

4. For så vidt angår berettigelsen af den geografiske tilknytning til det »indenlandske« niveau har forbundsregeringen i sine indlæg under den administrative procedure ikke givet noget eksempel, der bekræfter, at et helt lands territorium ligeledes kan være genstand for indirekte herkomstbetegnelser. I øvrigt be-

viser det forbehold, der tages i den anfægtede ordning til fordel for produktionslandene i hele det område, hvor tysk er det officielle sprog, at det drejer sig om en artsbetegnelse i det tyske sprog og ikke om nogen herkomstbetegnelse.

5. Forbundsrepublikken Tyskland har ikke i bilaterale internationale aftaler med forskellige stater vedrørende beskyttelsen af herkomst- og oprindelsesbetegnelser og andre geografiske benævnelser krævet beskyttelse af andre benævnelser end »Deutscher Sekt« og »Deutscher Weinbrand«.

6. Traktatens artikel 36 kan lige så lidt som overvejelser om den retlige regulering af industriel og kommerciel ejendom påberåbes til støtte for opretholdelsen af de omstridte betegnelser. Selv om »eksistensen« af en ret ikke nødvendigvis er identisk med dens »udøvelse«, kan der ikke være nogen tvivl om, at selve retten ikke vil være forenelig med fællesmarkedet, hvis udøvelsen — som i det foreliggende tilfælde — fører til en afskærmning af de nationale markeder.

Kommissionen bemærker for en sikkerheds skyld, at det forhold, at benævnelserne »Sekt« og »Weinbrand« alene er blevet forbeholdt indenlandske produkter, strider mod princippet om varernes frie bevægelighed selv i det tilfælde, hvor man må indrømme, at der i fagkredse er sket en meningsændring, således at benævnelserne nu faktisk fortolkes som indirekte herkomstbetegnelser. Det ovennævnte princip tillader ikke, at man beskytter kvalitetsbetegnelser, der er gængse i en medlemsstats sprog, som indirekte herkomstbetegnelser for produkter fra denne stat og overlader importerede produkter mindre kendte og mindre attraktive betegnelser.

Den tyske regering gør hertil i det væsentlige gældende:

1. Betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« trængte i begyndelsen af dette århundrede ind i tysk handelspraksis som be-

tegnelser for tysk mousserende vin og brændevin af vin af en bestemt kvalitet og art. I starten blev de benyttet parallelt med betegnelserne »Champagner« og »Kognac«, som de i øvrigt fra 1923 endeligt trådte i stedet for, da disse to betegnelser fra nævnte år ophørte med at være artsbetegnelser og blev oprindelsesbetegnelser, som var forbeholdt franske produkter.

2. Betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« har altid stået i sammenhæng med en særlig tysk metode til fremstilling af de produkter, på hvilke de benyttes. Denne metode, som lovgiveren senere har beskrevet, består af en særlig kombination af flere faktorer, som kan efterprøves i alle enkeltheder, og takket være hvilken man får produkter med en særlig »tysk flair«. Denne smag giver de produkter, der betegnes som »Sekt« og »Weinbrand«, deres særlige kendetegn, som gør, at de ikke kan forveksles med udenlandsk mousserende vin og brændevin. Eftergørelsen af en sådan smag ved producenter uden for Tyskland er på grund af de dermed forbundne økonomiske og finansielle problemer meget vanskelig om ikke helt umuligt. For at underbygge sin argumentation fremlægger den tyske regering som bilag til sit svarskrift nogle opinionsundersøgelser vedrørende »Sekt« og »Weinbrand«.

3. I vinloven af 1971 har den tyske lovgiver anerkendt denne udvikling af »Sekt« og »Weinbrand« og på det normative plan fastlagt en tendens, som også foreligger i andre lande, og som går ud på at give umiddelbare oprindelses- og herkomstbetegnelser, som støttes på fagkredsens vurdering, retlig beskyttelse.

Det er iøvrigt legitimt at tage hensyn til fagkredsens opfattelse, og det svarer til den normale fremgangsmåde for den tyske lovgiver på et område inden for konkurrenceretten. For at anse en benævnelse som en herkomstbetegnelse er det tilstrækkeligt, at en »ikke ubetydelig« del af kredsen af eksperter kan fastslå produktets nøjagtige herkomst.

Under disse omstændigheder vil det forhold, at man betragter betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« som foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative importrestriktioner i den betydning, der er anvendt i traktatens artikler 30 ff, mens de oprindelses- og herkomstbetegnelser, som finder anvendelse i andre medlemsstater anses for forenelige med fællesskabsretten, ensbetydende med en forskelsbehandling til skade for Forbundsrepublikken.

4. Med hensyn til Kommissionens henvisning til direktiv 70/50/EØF bør det endelig bemærkes, at dette direktiv som er udstedt i henhold til traktatens artikel 33, stk. 7, i artikel 1 bestemmer, at de foranstaltninger med tilsvarende virkning, som var gældende på tidspunktet for EØF-traktatens ikrafttræden, skal afskaffes.

Selv om dette direktiv ikke udtømmer det problem, der står til debat, giver det ikke desto mindre meget nyttige fortolkningsbidrag, som tillader at forkaste Kommissionens tese endda på grundlag af de kriterier, den selv har anvendt i denne tekst.

a) *For det første:*

— de omstridte benævnelser hører under de »oprindelsesbetegnelser« og »angivelser af afsendelsesstedet«, som artikel 2, stk. 3, litra s stiltiende udelukker fra anvendelsesområdet for traktatens artikel 30. De hører i øvrigt til gruppen af »kvalificerede« herkomstbetegnelser. Forbrugeren erkender ikke blot en forbindelse mellem betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« og deres geografiske oprindelse men tænker ligeledes i disse tilfælde på produkternes særlige egenskaber og kvalitet (bevis tilbud). Disse kvalificerede herkomstbetegnelser, et begreb som i Tyskland vinder mere og mere frem, står de egentlige oprindelsesbetegnelser nærmere end de »almindelige« middelbare herkomstbetegnelser;

- den indirekte herkomstbetegnelse er et kendt begreb inden for læren om illoyal konkurrenceret. Der findes ikke i tysk ret noget forbud mod lovmæssige ordninger vedrørende indirekte herkomstbetegnelser. EØF-traktaten indeholder heller ikke i denne forbindelse nogen bestemmelser om »standstill« for den nationale lovgivnings vedkommende;
 - de omhandlede betegnelser »nationale« og ikke »regionale« tilknytning følger nødvendigvis af sagens natur. Den herskende opfattelse tager her sit udgangspunkt i produkter af en bestemt art og kvalitet, der som sådanne ikke produceres i en region men i et bestemt land. For så vidt udgør ordningen i vinloven af 1971 i øvrigt ikke noget novum men knytter sig til forlængst kendte og anerkendte grundsætninger i tysk konkurrenceret, hvorefter en hvilken som helst del af jordens overflade, uanset, hvordan den er afgrænset, og uanset dens udstrækning, kan være et lovligt referencepunkt navnlig vedrørende indirekte herkomstbetegnelser;
 - bestemmelsen om det officielle sprog, som findes i vinlovens § 44, stk. 1 og i § 8, stk. 1 i forordningen »mousserende vine/brændevine af vin«, er en simpel toleranceregulering, der er givet til fordel for den ganske vist økonomisk ubetydelige handel med visse arter østrigsk mousserende vin og brændevin af vin, som navnlig foregår i nogle regioner, der grænser op til Østrig. De østrigske fabriktionsmetoder viser i alle tilfælde en vis lighed, som til dels kan føres tilbage til traditioner fra det nittende århundrede.
- b) *For det andet* viser udviklingen af tysk import af mousserende vine og brændevine af vin før og efter 1971, at den anfægtede ordning ikke har haft restriktive virkninger på samhandelen med de pågældende produkter. Denne udvikling har derimod fra omkring 1971 vist en mærkbar stigning i indførslerne fra Frankrig og Italien. Selv om man accep-

terer Kommissionens opfattelse, hvorefter alene det forhold, at foranstaltninger med tilsvarende virkning er »egnede« til at besværliggøre indførslerne, er tilstrækkeligt til at forbyde dem, viser erfaringen ikke desto mindre, at de anfægtede betegnelser ikke er egnede hertil — uden at der herved er taget stilling til spørgsmålet, om en sådan opfattelse kan finde anvendelse på oprindelses- og herkomstbetegnelser i den betydning, der er forudsat i artikel 2, stk. 3, litra s i direktiv 70/50/EØF.

c) *For det tredje* hører de anfægtede betegnelser, da de ikke har nogen restriktiv virkning på indførslerne, ikke til de foranstaltninger, som ifølge artikel 2, stk. 3, litra f i direktiv nr. 70/50/EØF »nedsætter en importeret vares værdi, særlig ved at fremkalde en nedsættelse af dens reelle værdi eller ved at fordyre den«.

d) *Endelig* gør de betegnelser, der er forbeholdt importerede produkter, det muligt for disse med lethed at forblive konkurrencedygtige i forhold til de produkter, som benævnes »Sekt« og »Weinbrand«.

5. Selv om man i øvrigt antog, at den anfægtede ordning var en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative importrestriktioner og således omfattet af traktatens artikel 30, ville den fællesskabsretligt set være berettiget i henhold til traktatens artikel 36. Den er en bestanddel af den nationale konkurrenceret og hviler på hensynet til den offentlige orden og beskyttelsen af den industrielle og kommercielle ejendomsret i den førnævnte artikels forstand, uden på den anden side hverken at være et middel til forskelsbehandling eller en skjult begrænsning i betydningen i nævnte bestemmelses 2. pkt.

I det foreliggende tilfælde kan man ikke sondre mellem »eksistens« og »udøvelse« af en industriel og kommerciel ejendomsret, fordi de anfægtede betegnelser, selv om de blev anvendt på udenlandske produkter, netop derved ville miste deres funktion som indirekte herkomstbetegnelser.

Kommissionen fastholder i sin *replik* sin påstand om, at forbudet mod foranstaltninger med tilsvarende virkninger ikke er knyttet til den faktiske udvikling af importen. Beviset for, at importen hæmmes, kan i øvrigt kun støttes på omtrentlige resultater og ved en henvisning til fortiden. I øvrigt indeholder de statistiske oplysninger, som den tyske regering har fremlagt vedrørende udviklingen af importen af brændevine af vin og af mousserende vine, ikke nogen konklusion. Forhøjelsen af importen mellem 1969 og 1970 skyldtes faktisk, at bestående kvantitative restriktioner blev fjernet — som krævet i traktatens artikel 33 — efter at de for brændevins vedkommende havde været skærpet ved et nationalt monopol af kommerciel karakter, som Kommissionen netop havde krævet ændret for at sikre liberaliseringen af handelen. For så vidt angår indførslerne i årene 1970 — 1973 må man ikke glemme, at overgangsordningen, som var nævnt i den anfægtede lov, i hvert fald i 1972 tillod anvendelsen af de tidligere betegnelser for import og salg af de pågældende produkter.

De omtvistede foranstaltninger har allerede i 1972 i Tyskland været genstand for forskellige sager for den tyske forbundsforfatningsdomstol, og her er det blevet påvist, at de er egnede til at skade de udenlandske producenter, der ikke fremstiller disse produkter.

Kommissionen bestrider derefter relevansen af de spørgsmål, som ligger til grund for den af sagsøgte fremlagte opinionsundersøgelse, og henviser til:

- at sprog- »betingelsen«, som er indeholdt i den anfægtede lov, er uforenelig med systemet med oprindelsesbetegnelser, ifølge hvilket området ikke må strækkes ud over nationale grænser,
- at overgangsordningen ifølge § 75, stk. 6 i nævnte lov, der tillader, at man midlertidigt opretholder betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand«, viser, at de omtvistede betegnelser tidli-

gere blev anvendt for importeret mousserende vin og brændevin af vin.

Kommissionen fastholder på grundlag heraf sin påstand om, at disse betegnelser i handelspraksis udelukkende er artsbestemte. Dette er særlig klart i tilfældet med »Prädikatssekt«, som forbrugeren ikke anser for at indeholde en vis mængde indenlandske vine, men for en »Sekt« af usædvanlig kvalitet.

I øvrigt fremgår det af Bundesfinanzhofs retspraksis fra før 1971, at omdannelsen af en betegnelse, som oprindeligt går på kvaliteten, til en indirekte betegnelse for oprindelsen, kun er tilladt, når:

- denne omdannelse i de pågældende fagkredse er slået »næsten enstemmigt« igennem (en procentsats på 74 % er ikke tilstrækkeligt hertil);
- de pågældende fagfolk har haft mulighed for at udskille og sammenligne flere tilsvarende produkter.

Ingen af disse betingelser er opfyldt i det foreliggende tilfælde. Derfor er en opinionsundersøgelse, som den sagsøgte har forelagt, hverken nødvendig eller afgørende.

Vedrørende den opfattelse, hvorefter de produkter, der er omfattet af de anfægtede betegnelser, har en karakteristisk og typisk (tysk) »bouquet«, støttes denne på betragtninger (indhold af indenlandske druer, fabrikmåden osv.), der er unøjagtige og ufuldstændige eller ikke tillader nogen slutning. For så vidt navnlig angår de betingelser, der kræves opfyldt ved fabrikationen, fremgår det af de pågældende bestemmelser, at der stilles de samme kvalitetsbetingelser for »Sekt« og »Qualitätsschaumwein«. I øvrigt er disse betingelser i Tyskland i den grad artsbestemte, at en mousserende vin, der sælges som »Sekt«, kan være fabrikeret efter de mest forskellige metoder. Under disse omstændigheder kan man tvivle på, om en »tysk bouquet« kan være karakteristisk for alle disse produkter og være fælles for dem.

Kommissionen konkluderer, at direktiv nr. 70/50/EØF, selv om det ikke er bestridt, at det direkte kun vedrører de foranstaltninger med tilvarende virkning, som bestod, da traktaten trådte i kraft, dog er udtryk for den fortolkningspraksis, som er godkendt af medlemsstaterne, og som vedvarende er blevet fulgt af Kommissionen på dette område. Forbeholdet i direktivets artikel 2, stk. 3, litra s over for oprindelses- og herkomstbetegnelserne er en nærmere uddybning af undtagelsen i artikel 36 til fordel for den industrielle og kommercielle ejendomsret. Dette direktiv kan ikke hjemle afvigelser fra forbudet i artikel 30, som går ud over rammerne for artikel 36, idet enhver »oprindelsesbetegnelse« og enhver »angivelse af afsendelsesstedet« skal betragtes i lyset og inden for grænserne af sidstnævnte artikel.

De anfægtede betegnelser er imidlertid ikke retfærdiggjort ved traktatens artikel 36. For det første er de beføjelser, medlemsstaterne besidder inden for rammerne af denne artikel, ikke absolutte men støder på grænser opstillet af de forpligtelser, der følger af traktatens artikel 5. For det andet har foranstaltninger, der som de foreliggende begunstiger alle produkter af indenlandsk fabrikation af den pågældende art, en særlig restriktiv virkning på fællesmarkedets funktion. Så betydelige restriktioner er kun berettigede, hvis de er absolut uundgåelige, og hvis der ikke findes noget andet middel til at nå det ønskede formål. For det tredje er disse foranstaltninger en enkeltstående fornyelse og i strid med det oprettede system. Endelig, selv om man antog, at formålet med disse foranstaltninger er at beskytte de tyske producenter af »Sekt« og »Weinbrand« mod illoyal konkurrence samt forbrugerne mod at blive bedraget vedrørende produkternes oprindelse, viser det sig, at der ikke forelå nogen fare hverken for vildfarelse eller for bedrag i den situation, der forelå, før de anfægtede foranstaltninger blev truffet.

I sin duplik henviser *den tyske regering* indledningsvis til, at Kommissionen i re-

plikken har indskrænket sig til det oprindelige klagepunkt om overtrædelse af artikel 12, stk. 2, litra b) i forordning nr. 816/70 vedrørende »mousserende vine«, og den påstår Kommissionen dømt til i henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 4 at afholde de udgifter, som hidrører fra den del af de indbragte klagepunkter, der er trukket tilbage.

Regeringen bemærker yderligere, at Kommissionen viser en vis modvilje mod at argumentere på området for sin egen lovgivning og i en så vigtig sag som den foreliggende — med urette — synes at vige tilbage for en grundig undersøgelse af kendsgerningerne. Over for sagsøgtes bevisstildbud og talrige dokumenter (responsa fra eksperter, opinionsundersøgelser osv.) nøjes sagsøgeren med en argumentation, som navnlig støttes på en abstrakt analyse af traktatens artikler 30-36.

I øvrigt ville heller ikke en ændring af den anfægtede lovgivning efter Kommissionens ønsker (anvendelse af betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« også for indførte produkter) føre til brugbare resultater, da der i dette tilfælde ville opstå alvorlige prolemer med hensyn til »kontrol« af den retmæssige anvendelse af disse betegnelser i varehandelen inden for fællesmarkedet.

I tilslutning til disse almindelige bemærkninger gør den tyske forbundsregering endnu følgende gældende:

- Artikel 2, stk. 3, litra s) i direktiv nr. 70/50/EØF indeholder ikke vedrørende oprindelses- og herkomstbetegnelser nogen undtagelse fra traktatens artikel 30, der er støttet på artikel 36. Denne artikel i sin helhed viser, hvad man skal forstå ved en foranstaltning med tilsvarende virkning i traktatens forstand. En anden fortolkning af det nævnte direktiv — som den der er foreslået af Kommissionen — ville berøve artikel 5, stk. 1 enhver mening.
- Diskussionen om de omstridte foranstaltningers »egnhed« til at begrænse indførslerne af de pågældende

produkter er ikke til nogen nytte i den foreliggende sag. På grund af den lovbestemte undtagelse i artikel 2, stk. 3, litra s) i det nævnte direktiv drejer det sig i tilfælde af oprindelses- og herkomstbetegnelser slet ikke mere om spørgsmålet, hvorvidt de er foranstaltninger med tilsvarende virkninger i den i traktatens artikel 30 forudsatte betydning, da dette spørgsmål er besvaret benægtende i selve direktivet.

- Selv om den usædvanlige importstigning i 1970 og det følgende år tildels skyldtes den liberalisering af handelen inden for fællesmarkedet, som var tilstræbt med traktaten, har importudviklingen bortset fra enkelte sæsonbetingede svingninger i lang tid vist en stadig stigende tendens (således årene 1966-1973).
- Vedrørende argumentet om, at der på grund af den omstridte ordning i øjeblikket verserer et vist antal sager for Bundesverfassungsgericht, må man ikke lade ude af betragtning, at der på grund af særegenheder ved det tyske system hvert år inden for dette område indbringes et stort antal sager for denne ret. I øvrigt har disse sager endnu ikke nået stadiet for realitetsbehandling, og en anmodning om foreløbige retsmidler er i mellemtiden blevet forkastet af denne ret, fordi vinloven af 1971 om brændevin ikke har medført noget tab for de pågældende. Endelig er det af bevisgrunde ikke muligt i en sag for Domstolen at gøre de argumenter gældende, som parterne støtter sig på i en sag, der verserer for en anden ret. Domstolen skal afgøre, om de synspunkter, der er fremført i disse sager, kan være af betydning i det foreliggende tilfælde; i bekræftende tilfælde bør den suspendere den foreliggende sag, indtil Bundesverfassungsgericht har truffet endelig afgørelse.
- De betegnelser, der er forbeholdt de indførte vine, har ikke nogen nedsættende betydning, der kan medføre

forskelsbehandling af disse produkter. Udtrykket »Schaumwein« er kun en helt neutral kvalitetsbetegnelse: den svarer til begrebet »vin mousseux«, der i Frankrig er forbeholdt »normal« mousserende vin, som ikke er omfattet af betegnelsen »champagne«. Udtrykket brændevin svarer endvidere til det franske udtryk »eau-de-vie de vin«, som tilsvarende benyttes for brændevin af vin, der ikke er omfattet af betegnelsen cognac«. Ordet »Qualität« betegner klart et produkt af værdi og har som sådan ikke nogen nedsættende betydning. Ordet »Prädikatssekt« understreger endelig den særligt markante karakter af et produkt, hvis »tyske bouquet« er forstærket takket være et mindsteindhold af 60 % indenlandsk vin. Intet forhindrer i øvrigt, at man betegner det importerede produkt ved at benytte de nationale oprindelses- eller herkomstbetegnelser, på samme måde som det tyske produkt er forsynet med sin egen herkomstbetegnelse.

- Kommissionen hævder med urette, at de betingelser, der stilles ved den anfægtede ordning for fabrikation af kvalitetsbrændevin og mousserende kvalitetsvin, er ens for indenlandske og udenlandske produkter. Tværtimod er de betingelser, der kræves opfyldt af de indenlandske produkter, strengere, hvilket netop skyldes kravet om, at der sikres produktet den »tyske bouquet«, som findes i »Sekt« og »Weinbrand«.

Den tyske regering konkluderer således *principalt*, at den omtvistede ordning ikke er nogen foranstaltning med tilsvarende virkning men derimod i forhold til traktaten retfærdiggøres i kraft af artikel 2, stk. 1-3 i direktiv nr. 70/50/EØF.

Vedrørende problematikken om traktatens artikel 36 bemærker den *subsidiært navnlig følgende*:

- ganske vist kan det forbehold til fordel for national kompetence, der findes i denne artikel, ikke anses for helt uindskrænket, men traktaten har

dog inden for området for den industrielle og kommercielle ejendomsret givet den nationale lovgiver en tilstrækkelig frihed til at sikre en videre udvikling af den nationale ret, så længe det endnu ikke har været muligt at opnå en tilnærmelse af de indenlandske retsfor skrifter til de fremgangs måder, der er fastsat i traktaten. For at en national ordning kan være berettiget i henhold til artikel 36, skal den bygge på sagligt legitime grunde og må ikke misbruges således, at den hindrer samhandelen. I dette omfang er den anfægtede ordning berettiget.

— Denne ordning, der indeholder straf feretlige sanktioner (§ 69, stk. 3, punkt 2), er samtidig en bestanddel af tysk »offentlig orden« og er derfor omfat tet af traktatens artikel 36.

Parterne har i retsmødet den 3. december 1973 nærmere udviklet de under skrift vekslingen nævnte anbringender.

Domstolen har stillet sagsøgte nogle spørgsmål, som denne har besvaret skriftligt den 13. december 1974.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 15. januar 1975.

Præmisser

1 Ved sagsanlæg af 21. februar 1974 har Kommissionen i henhold til artikel 169 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab begæret fastslået, at forbundsrepublikken Tyskland ved at forbeholde betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion og betegnelsen »Prädikatssekt« for vin produceret i Tyskland på basis af en bestemt mindste andel af tyske druer har undladt at opfylde de forpligtelser, der påhviler den i henhold til nævnte traktat, navnlig bestemmelserne vedrørende varernes frie bevægelighed.

2 I henhold til bestemmelserne i § 26 i den tyske vinlov af 14. juli 1971 (Bundesgesetzblatt 1971, I, s. 893) og §§ 3 og 8 i gennemførelsesforordningen af 15. juli 1971 vedrørende mousserende vin og brændevin af vin (Bundesgesetzblatt 1971, I, s. 939), herefter kaldt »vinlovgivning«, kan benævnelsen »Sekt« kun betegne tysk mousserende vin, der opfylder visse kvalitetskrav, og kan ikke finde anvendelse på udenlandsk vin, medmindre tysk er det officielle sprog i hele produktionslandet;

i henhold til disse bestemmelser kan benævnelsen »Prädikatssekt« kun betegne en »Sekt«, der indeholder mindst 60 % tyske druer;

i øvrigt kan betegnelsen »Weinbrand« ifølge den ovenfor citerede lovs § 44 kun bruges for en indenlandsk produktion, der har ret til betegnelsen »kvali-

tetsbrændevin af vin«, og kun for en udenlandsk produktion, når tysk er det officielle sprog i hele produktionslandet;

endelig er den udenlandske mousserende vine og brændevine af vin, bortset fra de produkter, som hidrører fra lande, hvor tysk er officielt sprog, i princippet henvist til betegnelserne »Schaumwein« eller »Qualitätsschaumwein«, »Branntwein aus Wein« eller »Qualitätsbranntwein aus Wein«.

- 3 Kommissionen hævder, at betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« er artsbetegnelser, som den tyske lovgiver har forsøgt at omdanne til indirekte herkomstbetegnelser ved hjælp af en lovgivningsakt;

tyske fagfolk og forbrugere opfatter ifølge Kommissionen ikke betegnelsen »Prädikatssekt« som dækkende en vin, der indeholder en bestemt mindsteandel af tyske druer, men som en særlig kvalitet af »Sekt«;

ved at forbeholde betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for nationale produkter og betegnelsen »Prädikatssekt« for »Sekt«, som indeholder en bestemt mindsteandel af tyske druer, mens udenlandske produkter skulle være tvunget til på det tyske marked at benytte betegnelser, som forbrugerne værdsætter mindre eller ikke kender, skulle vinlovgivningen begunstige den indenlandske produktion til skade for fremmede produkter og således omfatte foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, som strider mod kravene i traktatens artikel 30 og for så vidt angår »Sekt« og »Prädikatssekt« mod artikel 12, stk. 2, litra b i Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212; org. ref. JO 1970, L 99);

i øvrigt skulle de omstridte foranstaltninger, da de ikke er uomgængelige til beskyttelse af producenterne mod illoyal konkurrence og forbrugerne mod forfalskning med hensyn til produkternes oprindelse, ikke være berettigede i henhold til traktatens artikel 36.

- 4 Forbundsrepublikken gør principalt gældende, at lovgiveren ikke har indført en ny ordning i forhold til den faktiske situation, der forelå før vinlovgivningens ikrafttræden, men har nøjedes med — på det normative plan — at fastslå opfattelsen hos de tyske forretningsdrivende og forbrugere, for hvem de omtvistede betegnelser dækker nationale produkter;

af denne grund skulle de bestemmelser i vinlovgivningen, som vedrører »Sekt« og »Weinbrand«, henhøre under systemet med indirekte herkomstbetegnelser

og derfor ikke — i henhold til artikel 2, stk. 3, litra s i Kommissionens direktiv nr. 70/50/EØF af 22. december 1969 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 10; org. ref. JO 1970, nr. L 13/29) kunne karakteriseres som foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvalitative restriktioner;

i øvrigt skulle benævnelsen »Prädikatssekt« betegne en »Sekt«, hvis bestemte mindsteindhold af tyske druer, som benyttes ved dens fabrikation, forstærker den typisk tyske bouquet.

5 Fællesmarkedet er baseret på fri varebevægelighed inden for Fællesskabet;

for at sikre denne frihed er det ved traktaten — navnlig artiklerne 12 og 31 — forbudt medlemsstaterne i deres indbyrdes forhold at indføre nye foranstaltninger, som direkte eller indirekte hæmmer samhandelen inden for Fællesskabet, og som ikke er berettigede i henhold til artikel 36;

hvad særlig angår »Sekt« og »Prädikatssekt« bør en ordning vedrørende forholdene på markedet for disse produkter efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 816/70 respektere Fællesskabets rammer;

den i 1971 vedtagne vinlovgivning kan efter den pågældende forordnings ikrafttræden påvirke betingelserne for udbudet på det tyske marked af de produkter, den omhandler;

forbudene i traktaten og i forordning nr. 816/70 bør ligge til grund for undersøgelsen af, om Forbundsrepublikken Tyskland ved at vedtage de omhandlede bestemmelser har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i henhold til traktaten;

derfor er der anledning til først at undersøge den situation, der er opstået omkring betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand«.

6 Direktiv nr. 70/50/EØF, der er støttet på bestemmelserne i traktatens artikel 33, stk. 7, og som i henhold til sin artikel 1 har til formål at afskaffe foranstaltninger med tilsvarende virkninger som kvantitative importrestriktioner, der var gældende på tidspunktet for EØF-traktatens ikrafttræden, opregner i artikel 2, stk. 3 nogle foranstaltninger, som skal betragtes som forbudte i henhold til de foregående bestemmelser, og det nævner under litra s) dem, der »alene forbeholder indenlandske varer benævnelser som ikke er oprindelsesbetegnelser eller angivelse af afsendelsesstedet.«

- 7 De oprindelsesbetegnelser og angivelser af afsendelsesstedet, som er omhandlet i det nævnte direktiv, sigter — uanset hvorledes de afgrænses over for hinanden — i alle tilfælde til et produkt fra et bestemt geografisk område;

i det omfang disse benævnelser nyder retsbeskyttelse, må de opfylde formålet med denne beskyttelse, navnlig nødvendigheden af at sikre varetagelsen ikke blot af de pågældende producenters interesse i at undgå illoyal konkurrence men også af forbrugernes interesse i at værgе sig mod vildledende betegnelser;

disse benævnelser opfylder ikke deres særlige funktion, medmindre det produkt, de står for, faktisk har kvaliteter og egenskaber, som skyldes dets geografiske herkomst;

hvad særlig angår herkomstbetegnelserne bør den geografiske stedfæstelse af et produkts oprindelse indebære en kvalitet og nogle særlige egenskaber, som kan tjene til at individualisere produktet.

- 8 Den tyske vinlovgivning bestemmer, at betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« står for produkter, som stammer fra Forbundsrepublikken Tyskland eller hidrører fra andre lande, hvor tysk overalt er officielt sprog;

et herkomstområde, der er defineret på grundlag af et nationalt territorium eller et sprogligt kriterium, er ikke tilstrækkeligt til at udgøre et sådant geografisk miljø i den overfor nævnte forstand, som kan berettige en herkomstbetegnelse, så meget mindre som de omhandlede produkter kan være fremstillet på grundlag af druer af ubestemt herkomst;

i det foreliggende tilfælde er det ikke bestridt, at det herkomstområde, som er omtalt i vinlovgivningen, ikke frembyder naturlige, homogene faktorer, som afgrænser det i forhold til naboområderne, idet de særlige egenskaber ved de basisprodukter, som benyttes til fabrikationen af de omtvistede produkter, ikke nødvendigvis følger den nationale grænsedragning;

imidlertid hævder den tyske regering, at de produkter, som er omfattet af betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand«, er tydeligt individualiserede takket være den fabriktionsmetode, som anvendes i Tyskland, og som giver den en særlig bouquet, der i øvrigt ved »Prädikatssekt« er særlig fremhævet ved det krævede mindsteinhold af tyske druer.

- 9 Ved vinprodukter spiller de naturlige faktorer i oprindelsesområdet, som f.eks. den drue, på grundlag af hvilken disse produkter fremstilles, en vigtig rolle ved bestemmelsen af deres kvalitet og karakter;

selv om den benyttede fabrikationsmetode for sådanne produkter kan bidrage til at karakterisere dem, er den ikke i sig selv, uafhængigt af den benyttede drues kvalitet afgørende for bestemmelsen af herkomsten;

yderligere udgør fabrikationsmetoden for et vinprodukt et tilknytningskriterium, som er så meget mindre egnet til alene at karakterisere vinens herkomst, som den, da den ikke er knyttet til benyttelsen af en bestemt drue, kan tænkes anvendt i andre geografiske områder;

man kan ikke udelukke den mulighed, at den fabrikationsmetode, som anvendes i et bestemt område, også benyttes af andre fabrikanter, der helt eller delvist driver virksomhed i andre geografiske områder, fordi metoden ikke er beskyttet gennem eksklusivrettigheder;

i øvrigt tyder en sammenligning mellem bestemmelserne i § 3, stk. 1 og bestemmelserne i § 8, stk. 1, 3. pkt. i forordningen »mousserende vine og brændevine af vin« på, at det — i betragtning af nævnte forordnings bilag II — må antages, at de betingelser, som udenlandske mousserende kvalitetsvine og »Sekt« skal opfylde, i alt væsentligt er identiske;

bestemmelserne i § 40, stk. 1 og § 44, stk. 1 i vinloven klargør heller ikke, om der er en tydelig forskel mellem »Weinbrand« og udenlandsk kvalitetsbrændevin med hensyn til de kvalitetskrav, der stilles til de to produkter;

i øvrigt er den betingelse, som er fastsat for »Weinbrand« i § 40, stk. 1, nr. 4, mindre vigtig i det foreliggende tilfælde, dels fordi vinlovgivningen ikke udelukker muligheden af, at et indenlandsk destillat fremstilles på basis af udenlandsk vin, og dels fordi forpligtelsen til at oplagre dette destillat i en virksomhed, som befinder sig på tysk område, heller ikke nødvendigvis bevirker, at alle de producenter, som har nedsat sig på dette samme område, faktisk anvender den særlige fabrikationsmetode, som det drejer sig om;

- 10 i betragtning af disse overvejelser tillader de argumenter, som sagsøgte udleder af den fabrikationsmetode, der benyttes ved produktionen af »Sekt« og »Weinbrand«, det ikke at fastslå, at disse produkter på grund af nævnte metode har en kvalitet og nogle egenskaber, som er særegne for dem, og som gør produkterne typisk tyske;

det er i øvrigt ikke bestridt, at den lovgivning, der var gældende i Forbundsrepublikken Tyskland indtil 1971, for så vidt angår »Sekt« tillod — og for så vidt angår »Weinbrand« endda krævede —, at de omtvistede tyske betegnelser blev benyttet for de importerede produkter;

det fremgår indirekte af bestemmelserne i vinlovens § 75, stk. 6, der indeholder en overgangsordning, samt af de reaktioner, som denne lov har været genstand for på det retlige plan i Forbundsrepublikken Tyskland fra importører og producenter af udenlandske mousserende vine og brændevine af vin, at de pågældende betegnelser ved nævnte lovs ikrafttræden faktisk blev benyttet — i det mindste for en del — for importerede produkter;

når sagsøgte i sit svar på et spørgsmål fra Domstolen under den mundtlige retsforhandling har hævdet, at brugen af disse betegnelser til karakterisering af importerede produkter har været »meget sjældent forekommende«, har parten refereret til året 1966, dvs. til et tidspunkt hvor udbudet af nævnte produkter på det tyske marked stadig var meget begrænset på grund af de dagældende nationale importrestriktioner, som kort efter skulle ophæves i medfør af traktaten;

faktisk viser opgørelserne vedrørende den import, der skete i årene efter 1966, at der navnlig i løbet af årene 1969 og 1970 skete en betydelig stigning i importen til Forbundsrepublikken Tyskland;

herudover viser de oplysninger, sagsøgte har givet vedrørende salg af tysk mousserende vin og import af udenlandsk mousserende vin, at importen i løbet af årene 1969-1971 og hermed de kvantiteter, der blev tilbudt på det tyske marked, steg i en meget stærkere rytme end salget af den nationale produktion, hvis rytme tværtimod var faldende i sammenligning med salgene i de år, som fulgte efter vinlovgivningens ikrafttræden;

det må således erkendes, at anvendelsen af de omtvistede betegnelser til at karakteriserede importerede produkter, selv om den endnu f.eks. i 1966 var meget sjælden, ved vinlovgivningens ikrafttræden kunne have interesse for sådanne produkter, som optrådte i stadig større kvantiteter;

- 11 det må således konkluderes, at betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand«, da de ikke finder anvendelse på produkter, hvis kvalitet væsentligst beror på deres lokalisering til et bestemt herkomstområde, og da de kan eller bør karakterisere importerede produkter lige så vel som den indenlandske produktion, ikke

ved vinlovgivningens ikrafttræden var egnede som middel til at identificere de omhandlede produkter som tyske produkter på grund af deres kvalitet og særlige egenskaber.

- 12 Sagsøgte fremlægger opinionsundersøgelser for at bevise, at betegnelserne »Sekt« og »Weinbrand« på det ovenfor nævnte tidspunkt fremkaldte forestillingen hos den tyske forbruger om et indenlandsk produkt;

da den beskyttelse, som gives herkomstbetegnelser, imidlertid kun er lovlig, hvis det produkt, der er genstand for en sådan, rent faktisk besidder egenskaber, som kan individualisere det i forhold til dets geografiske herkomst, kan man ikke, når en sådan betingelse svigter, retfærdiggøre denne beskyttelse ved at støtte sig til forbrugerens opfattelse, således som denne kan fremgå af opinionsundersøgelser foretaget på basis af statistiske kriterier;

sådanne rundspørger er desuden på grund af de vanskeligheder, der er knyttet til dem, ifølge deres natur ikke egnede som middel til at nå resultater, der tillader en objektiv bedømmelse af kontroversielle faktiske omstændigheder;

i øvrigt er de opinionsundersøgelser, som sagsøgte har fremlagt, foretaget i 1966 og i 1973, altså på tidspunkter, som ikke er afgørende i den foreliggende sag, da der i 1966 endnu gjaldt restriktive importrestriktioner for de pågældende produkter i Forbundsrepublikken Tyskland, og da vinloven allerede havde været anvendt i 2 år, da de sidste opinionsundersøgelser fandt sted;

det fremgår af de overfor fremførte betragtninger, at benævnelserne »Sekt« og »Weinbrand« ikke udgør herkomstbetegnelser.

- 13 Vedrørende betegnelsen »Prädikatssekt«, som er skabt ved den tyske vinlov, kan det ikke antages, at benyttelsen af 60 % tyske druer giver det omhandlede produkt en særlig bouquet;

da den tyske vinlov ikke bestemmer de druer, hvis brug er obligatorisk for »Prädikatssekt«, under henvisning til deres særlige egenskaber men alene på grundlag af deres indenlandske oprindelse, indebærer den krævede mindsteprocent nemlig ikke nødvendigvis, at det omhandlede produkt har en sådan kvalitet i forhold til »Sekt«, som kan retfærdiggøre den beskyttelse, der gives den.

- 14 Bestemmelserne i traktaten om varenes frie bevægelighed og navnlig artikel 30 forbyder kvantitative indførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning mellem medlemsstaterne;

i henhold til artikel 2, stk. 3, litra s i Kommissionens direktiv nr. 70/50/EØF skal foranstaltninger, der »alene forbeholder indenlandske varebenævnelser, som ikke er oprindelsesbetegnelser eller angivelse af afsendelsesstedet«, betragtes som foranstaltninger, der er forbudt i henhold til traktatens artikler 30 ff;

ved at forbeholde disse benævnelser for den indenlandske produktion og ved kun at give produkter fra andre medlemsstater ret til benævnelser, som er ukendte eller mindre værdsatte af forbrugeren, er vinlovgivningen egnet til på det tyske marked at begunstige afsætningen af indenlandsk produktion til skade for produkter fra andre medlemsstater;

den nævnte vinlovgivning indebærer således foranstaltninger, som har tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner i den betydning, der er forudsat i den ovenfor nævnte bestemmelse, og som for så vidt angår import af mousserende vin fra tredjelande strider mod artikel 12, stk. 2, litra b i Rådets forordning nr. 816/70;

af hensyn til nævnte forbud er det ikke nødvendigt at bevise, at disse foranstaltninger faktisk indskrænker indførelsen af de omhandlede produkter, men — ifølge artikel 2, stk. 1 i det ovenfor citerede direktiv — blot at de kan hindre »import, der uden disse foranstaltninger ville have kunnet finde sted«;

i øvrigt følger det, for så vidt navnlig angår importen af mousserende vine, af de statistikker, som er indeholdt i duplikken, at den årlige stigningstakt for disse indførsler efter vinlovgivningens ikrafttræden viser en nedgang i forhold til årene 1969-1971.

- 15 Den omstændighed, at benævnelserne »Sekt« og »Weinbrand« ikke udgør herkomstbetegnelser, udelukker, at de omtvistede foranstaltninger, som vinlovgivningen indebærer, kan retfærdiggøres i henhold til traktatens artikel 36 med støtte i beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret;

sagsøgte hævder imidlertid — under henvisning til nationale regler om industriel og kommerciel ejendom — at det ikke er den ovenfor citerede artikel 36's formål at henvise til en bestemt ordning om retsbeskyttelse af denne ejen-

dom men at overlade medlemsstaterne beføjelsen til at skabe og udvikle denne ordening;

i det foreliggende tilfælde udvikler den ordening, som er gældende i Forbundsrepublikken Tyskland med hensyn til herkomstbetegnelser — samtidig med at den også er et led i konkurrenceretten — sig netop henimod den industrielle og kommercielle ejendomsret.

- 16 En så ubegrænset udvikling kan imidlertid føre til tiltagende begrænsning af traktatens rækkevidde;

selv om traktaten ikke hindrer den enkelte medlemsstat i at lovgive om herkomstbetegnelser, forbyder den imidlertid ved artikel 36, 2. pkt. medlemsstaten at indføre nye foranstaltninger, som har en vilkårlig og uberettiget karakter og derfor indebærer virkninger, der svarer til kvantitative restriktioner;

dette er netop tilfældet, når den indenlandske lovgiver yder en beskyttelse, som er fastsat for herkomstbetegnelser, til benævnelser, som på det tidspunkt, hvor denne beskyttelse ydes, blot har karakter af artsbenævnelser.

- 17 Forbundsrepublikken Tyskland hævder i øvrigt, at de omtvistede foranstaltninger er berettigede af hensyn til den offentlige orden i traktatens artikel 36's forstand, navnlig af hensyn til nødvendigheden af at beskytte producenterne mod illoyal konkurrence og forbrugerne mod vildledning vedrørende produktets herkomst;

denne bestemmelse kan imidlertid — uafhængigt af enhver definition af begrebet offentlig orden i traktatens artikel 36 — kun bevirke en afvigelse fra artiklerne 30-34 i tilfælde, hvor en sådan afvigelse viser sig nødvendig for at sikre beskyttelsen af producenten og forbrugeren mod handelsmæssig svig;

vinprodukter af samme art kan adskille sig fra hinanden på grund af deres kvalitet og visse af deres kendetegn;

i øvrigt forekom der, før vinlovgivningen trådte i kraft, på indpakningen af i det mindste en del af de omtvistede produkter, udover artsbenævnelsen en angivelse af disse produkters oprindelse;

sagsøgte har ikke gjort rede for de grunde, som har ført den til at ændre denne praksis;

- 18 det må således konkluderes, at Forbundsrepublikken Tyskland ved i vinlovgivningen og i gennemførelsesforordningen »mousserende vine og brændevine af vin« af juli 1971 at forbeholde benævnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion og benævnelsen »Prädikatssekt« for vin produceret i Tyskland på basis af en bestemt mindsteandel af tyske druer har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i henhold til traktatens artikel 30 og, for så vidt angår mousserende vin, i henhold til artikel 12, stk. 2, litra b) i Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970.

Vedrørende sagsomkostningerne

- 19 I henhold til bestemmelserne i procesreglementets artikel 69, stk. 2 skal enhver part, der taber sagen, idømmes sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom;

sagsøgte har ikke fået medhold i sine søgsmålsgrunde;

Forbundsrepublikken gør imidlertid gældende, at Kommissionen, da den i sin replik i strid med stævningens ordlyd har begrænset det klagepunkt, der støttes på krænkelsen af artikel 12, stk. 2, litra b) i forordning nr. 816/70, til mousserende vine, delvist har afstået fra sit sagsanlæg og af den grund i medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 4 bør idømmes de omkostninger, som hidrører herfra.

- 20 Det fremgår af artikel 1, stk. 2 i forordning nr. 816/70, at denne forordning — der bl.a. vedrører mousserende vine — ikke omhandler brændevin af vin;

følgelig har Kommissionen ikke ved at begrænse det klagepunkt, den støttede på krænkelsen af artikel 12, stk. 2, litra b) i forordning nr. 816/70, til mousserende vine ændret påstand i sagen men præciseret denne i overensstemmelse med nævnte forordnings anvendelsesområde;

i det foreliggende tilfælde bør procesreglementets artikel 69, stk. 4 derfor ikke finde anvendelse.

På grundlag af disse præmisser,
udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1. Forbundsrepublikken Tyskland har ved i vinloven af 14. juli 1971 (Bundesgesetzblatt 1971, I, s. 893) og i gennemførelsesforordningen »mousserende vine og brændevine af vin« af 15. juli 1971 (Bundesgesetzblatt 1971, I, s. 939) at forbeholde benævnelserne »Sekt« og »Weinbrand« for den indenlandske produktion og benævnelsen »Prädikatssekt« for vin produceret i Tyskland på basis af en bestemt mindsteandel af tyske druer undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i henhold til traktatens artikel 30 og, for så vidt angår mousserende vin, i henhold til artikel 12, stk. 2, litra b) i Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 212; org. ref. JO 1970, L 99/1).
2. Forbundsrepublikken dømmes til at bære sagens omkostninger.

Lecourt	Mertens de Wilmars	Mackenzie Stuart	
Donner	Monaco	Pescatore	Kutscher

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. februar 1975.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER
FREMSAT DEN 15. JANUAR 1975 ¹

Høje Ret.

Den 14. juli 1971 vedtog Forbundsdagen en ny lov om vin, Weingesetz af denne dato. Blandt de gennemførelsesbestem-

melser, som den følgende dag blev truffet i henhold til denne lov, var nogle forordninger vedrørende mousserende vin og brændevin, Schaumwein-Branntwein-Verordnung af 15. juli 1971. Af praktis-

1 — Oversat fra engelsk.